

Nr 482

Av fröken Karlsson och herr Wennerfors, *angående specialklasser och skolmognadsklasser.*

Specialklasserna och 15-procentregeln

En av grundskolans viktigaste målsättningar är att såväl den yttre organisationen som det inre arbetet formas så, att det blir möjligt för varje enskild elev att med skolans hjälp tillvarata sina anlag och möjligheter och finna studievägar och arbetsätt som främjar den personliga utvecklingen.

Specialundervisningen utgör ett betydelsefullt led i grundskolans strävanden att följa denna målsättning. En väl planerad och utbyggd specialundervisning ger elever med vissa svårigheter en för dem väl tillrättalagd undervisning.

För närvarande gäller enligt skolstadgan, att antalet specialklasser i kommunen bör utgöra högst 15 procent av antalet normalklasser.

Skolmognadsklasser

Att barnen redan från skolgångens början kommer i en för dem lämplig arbetsmiljö är en viktig förutsättning för att grundskolans målsättning ej må omintetgöras. I detta sammanhang spelar skolmognadsproven en betydelsefull roll. Den omständigheten, att dessa blir alltmer förekommande, anser vi vara mycket tillfredsställande. I stockholmsområdet är skolornas anslutning med avseende på skolmognadsundersökningar så gott som hundra procentig.

De barn, som vid skolmognadsprovet ej befinnes äga tillräckliga förutsättningar för att tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen, bör ej sändas tillbaka till hemmet för att nästa år börja skolan på nytt. Icke heller är det lämpligt för dessa barn att beredas plats i normalklass. Ett sådant förfarande skapar en situation för barnet som är skadlig för dess fortsatta utveckling.

Vi anser, att sent skolmogna barn bör placeras i en klass med litet elevantal, som erbjuder en lugn arbetsmiljö och ett kursurval som medger ett jämförelsevis dämpat arbetstempo.

Skolmognadsklassen inrymmer den miljö som ovan omtalades som lämplig för sent utvecklade barn. Till skolmognadsklassen kommer nybörjare med olika variationer i utveckling, i konstitution, i beteende, eller med andra ord sådana barn som behöver vara under observation under en läng-

re tid innan beslut kan fattas angående placering i annan specialklass eller om behandling av tal-, läs-, skriv- eller hörselsvårigheter bör sättas in.

Dels med hänsyn till att observationer av detta slag bör utsträckas över en längre tidsperiod för att undvika felbedömningar i fråga om fortsatta åtgärder, *dels* med hänsyn till att barn i de åldrar det här är fråga om tar uppenbarlig skada av den miljöändring som en övergång till annan klass innebär (om en felbedömning från lärarens sida skett på grund av för kort samvaro med barnet i fråga blir följderna kanske flera omflyttningar), anser vi att skolmognadsklassen de tre första skolåren (lågstadiet) bör utgöra en homogen grupp.

Med anledning av den viktiga position som skolmognadsklassen intar inom det obligatoriska skolväsendet anser vi, att den snarast borde bli allmänt förekommande inom kommunerna, vilket dess värre för närvarande ej är fallet. Vi hyser emellertid den förhoppningen, att om riksdagen godkänner ovanstående förslag om slopandet av 15-procentregeln, detta kommer att medföra en snabbare utbyggnad av skolmognadsklasserna, än vad som hittills ägt rum.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta

a) att den maximering av antalet specialklasser i form av 15-procentregeln som nu gäller upphäves fr. o. m. läsåret 1964/65,

b) att skolmognadsklasserna fr. o. m. läsåret 1964/65 skall omfatta hela lågstadiet.

Stockholm den 25 januari 1964

Eva Karlsson

Alf Wennerfors
